

S. Sayısı : 45

Türkiye ile İsviçre arasında Ticari mübadelelerin ve Ödemelerin düzenlenmesine dair imzalanan Anlaşma ile eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/497)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/439, 6/2408

1 . XI . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye ile İsviçre arasında Ticarî mübadelelerin ve ödemelerin düzenlenmesine dair 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ile eklerinin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı gertkçe ve ilşikleriyle birlikte sunulmuştur.

Adı geçen Anlaşmanın 4582 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca onanmış olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Türkiye ile İsviçre arasında ticari mübadelelerin ve ödemelerin düzenlenmesi hakkındaki 4 Ağustos 1943 tarihli Anlaşma ancak harp devresinin zaruret ve şartına uygun görülerek yapıldığından harbin bitmiş bulunduğu bu sırada bu Anlaşmanın memleketimiz ihtiyaçlarını karşılamadığı görülerek harp sonu devresi ticari mübadelelerimizi daha uygun bir şekilde karşılayacak yeni bir anlaşmanın düzenlenmesi derpiş edilmiş ve Bakanlar Kurulunun 30 . VI . 1945 tarihli ve 3/2770 sayılı kararıyla verilen yetkiye müsteniden İsviçre Hükümetiyle mutabık kalmarak 30 Eylül 1945 tarihinde süresi bitmiş bulunan bu Anlaşmanın yerine geçmek üzere 12 Eylül 1945 tarihinde Bern'de yeni bir ticari mübadele ve ödemelerin düzenleme Anlaşması imza edilmiştir.

4 Ağustos 1943 Anlaşması, Türkiye ile İsviçre arasındaki ticari mübadelelerin özel takas veya satıcı memleketin arzusununa göre serbest dövizle yapılması prensiplerine dayanmış iken yeni Anlaşma lehimize serbest döviz marjını ihtiva eden bir ödeme Anlaşması esaslarına dayanmaktadır.

Yeni anlaşma ahkâmına göre iki taraf birbirlerinden istedikleri malı alabileceklerdir.

Ödemeler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile İsviçre Millî Bankası tarafından yapılacaktır.

Türkiye'den ihraç edilen mal bedelleri İsviçreli ithalâteçler tarafından İsviçre Millî Bankasına İsviçre frankı olarak yatırılacak ve İsviçre'den memleketimize ithal edilen mal bedelleri de Türk ithalâteçlerinin Merkez Bankasından Türk lirası mukabili satın alacakları İsviçre frankları ile tediye edilecektir.

Türkiye'den ihraç edilen mal bedelleri mukabili olarak İsviçre Millî Bankasına yatırılacak meblağın % 80 i İsviçre Millî Bankası nezdinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nam ve hesabına açılacak «A» hesabına % 20 si de «B» hesabına yatırılacaktır. «A» hesabı mevcudatı İsviçre'den ya-

pılacak ithalât malları bedellerini karşılayacak ve «B» hesabına yatırılacak % 20 ler ise serbest döviz olarak Merkez Bankası emrine verilecektir.

Bu şekilde, İsviçre'ye satacağımız mal bedellerininin % 20 sinin serbest döviz olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası emrine verilmesi temin edilmiş bulunmaktadır.

Anlaşmaya merbut Protokol ile İsviçre'ye olan malî borçlarımızın ahdî yıl iç'nde ödenecek miktarı 1 800 000 frank olarak tesb'it edilmiş ve bu meblâğın tesviyesinin muayyen mallarımızın ihracı suretiyle yapılması derpiş edilmiştir.

Mevzuubahis malî alacakların ödenmesi için ihraç edilecek mal bedellerininin % 50 si bu borçlara tahsis edilecek diğer % 50 si de serbest döviz olarak keza Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası emrine verilecektir.

Anlaşmaya ek bir mektup ile de İsviçreliiler Türkiye'den alacakları kömür bedellerini Anlaşma dşşında serbest döviz olarak tediye edeceklerdir.

Ana hatları yukarıda izah edilen ve memleketimizin bugünkü ihtiyaçlarını ve menfaatlarımıza uygun görülen bu Anlaşmanın kabul ve onanması Büyük Millet Meclisinin yüksek tasviplerine arz olunur.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/497
Karar No. 8

12 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyetiyle İsviçre Konfederasyonu arasında Ticaret mübadelelerinin ve ödemelerinin düzenlenmesine ilişkin 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve eklerinin onanması hakkındaki kanun tasarısı ve gerekçesi Başbakanlığın 1 . XI . 1945 tarih ve 6/2408 sayılı tezeresiyle Büyük Millet Meclisine sunulduktan sonra havalesi gereğince ve Dışışleri Bakanlıği uzmanları hazır olduğu toplantıda Komisyonumuz tarafından incelendi.

Sanayiın kabiliyet ve imkânları dolayısıyla harpsonu dışticaret münasebetlerimizde mühim bir yer alabilecek durumda olan bu memleketle yapılan Anlaşma faydalı hükümleri ihtiva etmekte ve her bakımdan menfaatimize uygun bu-

lunmaktadır.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Ko. Başkanı Konya S. Arıkan	Sözcü İstanbul A. Ş. Esmer	Kâtip Ağrı Rıfka R. Pasin
Ankara Z. Yörük	Erzurum P. Demirhan	Gümüşane Cabir Selck
Gümüşane Edip Tör	Kocaeli Nihat Erım	Manisa Hikmet Bayur
Samsun C. Bilsel	Seyhan N. Eldeniz	Tokad N. Poroy

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticaret Komisyonu
Esas No. 1/497
Karar No. 15

24 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

12 . XII . 1945 gününde Komisyonumuza gönderilen Başbakanlığın 1 . XI . 1945 gün 71/439/6/2408 sayılı Yüksek yazısına bağlı Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Federasyonu arasında Ticaret mübadelelerinin ve ödemelerinin düzenlenmesine ilişkin 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve Eklerin onanması hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlığın yetkili temsilcisinin bulunmasıyla Komisyonumuzda incelendi.

Serbest döviz esasına göre yapılan bu Anlaşma İsviçre'nin bugünkü ne harpsonrası durumu ve sanayiindeki inkişaf bakımından memleketimizin dış ticareti için yararlı gördüğü bir Anlaşmayı Komisyonumuzda aynen kabul ile Kamuta-

ya arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verildi.

Ticaret Komisyonu Başkanı
Bilecik

K. Gülek

Kâtip

Ankara

A. Çubukçu

Kıklareli

Ş. Ödül

Ordu

M. Yarımbıyık

Trabzon

L. Yavuz

Bu Sözcü
Ankara

A. Çubukçu

Erzincan

F. Kalfagül

Niğde

H. Ulusoy

Yozgad

Z. Arkant

İmzada bulunmadı.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında, Ticari Mübadelelerin ve Ödemelerin düzenlenmesine ait 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında, Ticari Mübadelelerin ve ödemelerin düzenlenmesine ait 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve ekleri onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Adalet Bakanı
Ş. Saracoğlu R. Türel
Milli Savunma Bakanı

A. R. Artunkal

İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı
Hilmi Uran H. Saka

Maliye Bakanı

N. E. Sumer

Millî Eğitim Bakanı V.

Hilmi Uran

Bayındırlık Bakanı

Sırrı Day

Ekonomi Bakanı

Fuad Sirmen

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Dr. S. Konuk

Gümrük ve Tekel Bakanı

Suad H. Ürgüblü

Tarım Bakanı Ulaştırma Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu A. F. Cebesoy

Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı

R. Karadeniz Dr. S. Irmak

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında, Ticaret mübadelelerinin ve ödemelerinin düzenlenmesine ilişkin 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında, Ticaret Mübadelelerinin ve ödemelerinin düzenlenmesine ilişkin 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve ekleri onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında, Ticaret mübadelelerinin ve ödemelerinin düzenlenmesine ilişkin 12 Eylül 1945 tarihinde imzalanan Anlaşma ve eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Dışişleri Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışişleri Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışişleri Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSVİÇRE KONFEDERASYONU ARASINDA TİCARİ MÜBADELELERE VE TEDİYELERİN TANZİMİNE MÜTAALLİK ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Konfederasyonu Hükümeti, iki memleket arasında ticari mübadeleleri inkişaf ettirmek ve tediyelerin tanzimini kolaylaştırmak arzusuyla, 13 Aralık 1930 tarihinde Türkiye ile İsviçre arasında münakit Ticaret mukavelesinin hükümlerine hâlel gelmeksizin aşağıdaki hükümlerin kabulünü kararlaştırmışlardır.

Madde — 1

Türkiye ile İsviçre arasındaki ticari mübadeleler her iki memlekette mer'î ithalât ve ihracat umumî rejimlerine tevfikân yapılabacaktır.

Madde — 2

Türkiye ile İsviçre arasındaki ticari mübadelelere müteallik tediyelerin tanzimi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve İsviçre Millî Bankası delâletiyile aşağıdaki maddelerde derpiş edilen şekillere göre icra edilecektir.

Madde — 3

İsviçre'ye ithal edilen veya edilecek olan Türk menşeli malların fob veya Türkiye hududunda teslim bedelleri İsviçre Millî Bankasına İsviçre frangı tediyesi suretiyle ödenecektir.

İsviçre Millî Bankası tarafından bu suretle tahsil edilen meblâğlar aşağıdaki şekilde tevzi edilecektir:

a) Yüzde sekseni İsviçre Millî Bankası nezdinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına İsviçre frangı olarak açılan faizsiz bir «A» hesabının matlubuna geçirilecektir.

b) Yüzde yirmisi İsviçre Millî Bankası nezdinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına İsviçre frangı olarak açılan faizsiz «B» hesabının matlubuna geçirilecek ve Merkez Bankasının serbestçe tasarrufuna vazedilecektir.

Madde — 4

Türkiye'ye ithal edilen veya edilecek olan İsviçre menşeli malların fob veya İsviçre hududunda teslim bedelleri, lüzumlu İsviçre franklarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından mübayası suretiyle tesviye edilecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası evvelki maddede zikredilip İsviçre Millî Bankası nezdinde açılmış olan «A» hesabının mevcutları hududu dâhilinde, karşılığının Türk lirasıyla tediyesi mukabilinde, İsviçre menşeli mal ithalâtçılara borçlarının tesviyesi için lüzumlu İsviçre franklarını satacaktır.

Madde — 5

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve İsviçre Millî Bankası hak sahiplerine tediyelerin yapılmasını mümkün kılmak üzere lüzumlu ihbarnameleri birbirlerine günügününe göndereceklerdir. Bu ihbarnameler İsviçre frankı olarak muharrer bulunacaktır.

Madde — 6

Türk lirası olarak muharrer bulunan borçlar bedeli olarak İsviçre Millî Bankasına yapılacak tediyeler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tesbit edilmiş son malûm rayiç üzerinden İsviçre frankına tahvil edilecektir.

Türk liralarnın İsviçre frankına ve İsviçre franklarının Türk lirasına tahvili Türkiye'de Türk

dahilî mevzuatının tatbikından mütevellit rayice göre yapılacaktır.

Türk lirası veya İsviçre frankından gayri bir para ile muharrer borçların İsviçre frankına tahvili, İsviçre'de İsviçre Millî Bankasına tediye gününde kote olan rayiç ve Türkiye'de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının tediye günündeki resmî kuru üzerinden yapılacaktır.

Madde — 7

İki memleket arasında ticari mübadelelerden mütevellit olup bir memleket ihracatlarının diğer memleketteki mümessillerine borçlu buldukları masraflar ve komisyonlar, işbu Anlaşmanın 3 ncü maddesinde derpiş edilen (A) hesabından tesviye edilecektir. Şukadar ki bunlar iki memleket salâhiyettar makamları tarafından usule muvafık ve iktisadi bakımdan yerinde telâkki edilsin.

Madde — 8

Türkiye veya İsviçre'ye mütekabilen ithal edilecek İsviçre veya Türkiye menşeli malların mübayaası için avans olarak yapılacak teslimat ithalâtçı memleketlerin salâhiyetli makamlarının muvafakatına tâbi olacaktır. Bu teslimat işbu Anlaşma hükümlerine tevfikan icra edilecektir.

Madde — 9

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ve İsviçre Millî Bankasına işbu Anlaşma hükümlerine tevfikan yapılan tediyeler borçlu için ibra kuvvetini haiz olacaktır.

Madde — 10

İki memleket arasındaki ticari mübadelelerden mütevellit nakliyat, sigorta, antrepo ve gözetme masraflarının tediyesi, bir memleketten diğerine yapılacak bir tediye olması kaydıyle, işbu Anlaşmanın 3 ncü maddesinde derpiş edilen (B) hesabından yapılacaktır.

Madde — 11

İşbu Anlaşmanın muntazam bir tarzda işlemesini temin için alınacak tedbirler hakkında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyle İsviçre Takas Ofisi aralarında mutabık kalacaklardır.

Madde — 12

İşbu Anlaşma, yürürlüğe girdikten sonra iki taraftan sevkedilen mallara ihracatçı memleketin salâhiyettar makamlarınca verilmiş ve merbut nümuneye uygun bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir.

Bedeli elli Türk lirasını veya başka bir para ile bunun muadilini geçmiyen irsalât için, menşe şahadetnamesi mecburi değildir.

Madde — 13

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari mübadelelerin ve Tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmanın yürürlüğü esnasında iki memleket salâhiyetli makamları tarafından tasvip edilip mezkûr Anlaşmanın inkızasında ikmal edilmemiş olan muameleler işbu Anlaşma hükümlerine tevfikan tasfiye edilecektir.

Madde — 14

İşbu Anlaşmanın yürürlüğü zarfında iki memleketin salâhiyetli makamları tarafından tasvip edilip bu Anlaşmanın inkızasında ikmal edilmemiş bulunan muameleler mezkûr Anlaşma hükümlerine tevfikan tasfiye edilecektir.

Madde — 15

İki Hükümetten her biri, ticari mübadelelerin, işbu Anlaşma hükümlerine tevfikân tahakkukunu temin için kendisine terettüp eden muvafık tedbirleri alacaktır.

Madde — 16

İsviçre Konfederasyonu, Lihtenştayn, 'e bir Gümrük Birliği muahedesi ile bağlı kaldığı müddetçe işbu Anlaşmanın hükmü Lihtenştayn Prenslığıne de şâmil olacaktır.

Madde — 17

İşbu Anlaşma 1 Ekim 1945 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Anlaşma 31 Ağustos 1946 ya kadar yürürlükte kalacak ve üç ay evvel feshedildiğine dair ihbar vâki olmadıkça kendiliğinden bir senelik müddetler için yenilenmiş addedilecektir.

Bern 'de, 12 Eylül 1945 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti namına
B. Z. Sanus

İsviçre Federal Konseyi namına
Troendle

Menşe şahadetnamesi nümunesi

Gönderen :	Gönderilen :
İsim :	İsim :
İkametgâh :	İkametgâh :
Sokak :	Sokak :

Malın cinsi :

Ambalaj tarzı :

Koli adedi :

Ağırlık } Gayrisâfi kilo
 } Sâfi kilo

Kıymet } Hudutta teslim
 } Fob

Sevk yolu :

Yukarıda gösterilen malların menşeli olduğunu ve Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütaallik olarak 12 Eylül 1945 de imzalanmış olan Anlaşma Hükümlerine tevfikân bu şahadetnamelerin verildiği tasdik olunur

(Mühür)

Tarih : 194

Menşe şahadetnamesini veren salâhiyetli
makamın ismi ve imza :

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSVİÇRE KONFEDERASYONU ARASINDA TİCARİ MÜBADELELERE VE TEDİYELERİNİN TANZİMİNE MÜTAALLİK 12 EYLÜL 1945 TARİHİNDE İMZA EDİLEN ANLAŞMAYA EK VE İSVİÇRE'DE TÜRK DIŞ BORCU SERVİSİ HAKKINDA 1 NUMARALI PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütaallik olarak bugünkü tarihli Anlaşmanın imzası sırasında iki âkit taraf aşağıdaki hususlar hakkında mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

İşbu Protokol müfadinca kastedilen malî alacaklar şunlardır:

a) Türkiye'de yatırılmış sermayelerin, Türk mevzuatına veya hususi Anlaşmalara göre Türk lirası olarak tediye edilebilen ve bütün yabancı memleketlere veya tahsisen İsviçre'ye her nevi Türk malı ihracında kullanılabilen iradları; şu şartla ki bu iradlar üçüncü bir memlekette tahsil edilemesin ve 1 Ocak 1940 tarihinde ve o tarihten beri bilâ inkita ikâmetgâhları İsviçre'de bulunan hakiki veya hükmi şahıslara yahut senedatı İsviçre'de bulunmak kaydıyla ecnebi memleketlerde mukim İsviçre tebaasına ait bulunsun.

b) Türk Hükümetiyle âtideki şirketler arasında 19 Kasım 1938 tarihinde yapılan Anlaşmalarda tarif edilen «A» kontenjanlarının malî servisi:

Anadolu Demiryolu Şirketi

Haydarpaşa Limanı Şirketi

c) Türkiye Hükümeti ile Şark Demiryolları Anonim Şirketi arasında 25 Aralık 1936 tarihinde münakit mukavele şartlarına tevfikân yüzde beş 1937 Türk borcu tahvillerinin İsviçre hamillerine ait servisi.

Madde — 2.

İşbu Protokolün süresi içinde transfer edilebilecek malî alacakların tutarı, ahdi sene çerçevesi dâhilinde 1 800 000 İsviçre frankı tahdid edilmiştir.

Bu malî alacaklar, aşağıda tadad edilip bedelleri işbu Protokolün 3 ncü maddesi hükümlerine tevfikân tevzi olunacak Türk menşeli malların İsviçre'ye yapılacak ithalâtı ile tesviye edilebilecektir.

Mallar	Senelik Kontenjanlar İsviçre frankı olarak
Fındık, ceviz, fıstık, üzüm, incir, yemiş çekirdeği, tütün, halı, gülyâğı, tıbbî nebatlar	3 600 000

Madde — 3.

Yukarıda 2 ncü maddede zikri geçen mallar bedeli olarak İsviçre Milli Bankasına teslim edilen meblâğlar şu suretle tevzi edilecektir:

% 50 si işbu protokol hükümlerine tevfikân malî alacakların tediyesine tahsis olunacaktır.

% 50 si Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine müteallik olarak bugünkü tarihle imza edilen Anlaşmanın 3 ncü maddesinin (h) fıkrasında zikri geçen (B) hesabının matlubuna geçirilecek ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının serbestçe tasarrufuna vaz edilecektir.

Madde — 4.

İşbu Protokol çerzevesi dâhilinde ihraç edilen veya edilecek olan Türk menşeli mallar mukabilinde İsviçre Millî Bankasına yapılan teslimat 3 600 000 İsviçre Frangı tutarına vardığı anda bu malların bedeli, bugünkü tarihle imzalanan, Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasındaki Ticari mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine müteallik Anlaşmanın 3 neü maddesi hükümlerine göre tesviye edilecektir.

Madde — 5.

İşbu Protokolda derpiş edilen transfer hakkını kullanmış olan yukarıdaki 1 nei maddede istihdaf edilen malî alacakların sahipleri için bu tesviye, tahsil edilen alacaklar hakkında katî mahiyeti haiz bulunacaktır. Bu tesviye imkânlarından vaz geçen malî alacaklar sahipleri, tahsil edilmiş olan alacaklar için bütün haklarını muhafaza ederler. İşbu Protokolün süresi bittikten sonra dahi aynı hak mahfuzdur.

Madde — 6.

İşbu Protokolün 1 nei maddesinde zikri geçen malî alacakların tediyesine yarayan ve İsviçre'li ithalâtçıların İsviçre Millî Bankasına vuku bulan teslimat İsviçre Millî Bankasının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına açacağı «Türkiyedeki malî alacaklar» hesabının matlubuna geçirelecektir.

Kezalik bu alacakların bedelini ifade eden Türk liraları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının İsviçre Millî Bankası namına açacağı «İsviçre malî alacakları» hesabının matlubuna yatırılacaktır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının talebi üzerine, İsviçre Millî Bankası, işbu maddenin 1 nei fıkrasında zikri geçen «Türkiye'deki malî alacaklar» hesabının matlubunda görünen bakiyeyi serbestçe satılabilen bir dövize tahvil edecek ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının emrine verecektir.

İşbu Protokolün 2 nei maddesinde derpiş olunan had dâhilinde İsviçre'ye nakli yapılmak üzere «İsviçre malî alacakları» hesabına teslimat vuku bulduğu takdirde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, kâfi mevcudat bulunmaması halinde «Türkiye'deki malî alacaklar» hesabını, bu hesabın zimmetiyle, kendi emrine verilen meblâğlar haddi dâhilinde besleyecektir.

Şurası mukarrerdir ki, «Türkiye'deki malî alacaklar» hesabındaki İsviçre frangı matlubatı, işbu Protokolün yürürlüğe girmesinden evvel vâdesi gelmiş olup da sahipleri tarafından, Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasındaki ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütaallik 4 Ağustos 1943 tarihli Anlaşmanın dış borçları servisine mütaallik munzam protokolda derpiş edilen transfer hakkı kullanılmamış olan taksitler ile kezalik işbu protokolün yürürlük süresi zarfında vâdesi gelecek olan senelik taksitlerin transferi için kullanılabilir.

Bu transfer tarzı, vâdeleri bu protokolün süresi zarfında gelen taksitlere mütaallik türk liraları karşılıkları işbu protokolün inkızası tarihinden sonra Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılmış olması hallerinde dahi tatbik olunacaktır.

Madde — 7

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve İsviçre Takas Ofisi işbu protokolün iyi işlemlerini temine salih teknik şekiller hakkında mutabık kalacaklardır.

Madde — 8

İşbu Protokol Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında ticarî mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütaallik olarak bugünkü tarihle imza edilen Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını

teşkil etmekte olup aynı süre ile muteber olacaktır.

Bern'de, 12 Eylül 1945 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Hükümeti namına
B. Z. Sanus

İsviçre Federal Meclisi namına
Troendle

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSVİÇRE KONFEDERASYONU ARASINDA TİCARİ MÜBADELELERE VE TEDİYELERİN TANZİMİNE MÜTAALLİK OLARAK 12 EYLÜL 1945 TARİHİNDE İMZA EDİLEN ANLAŞMAYA EK VE MUHTELİF İSVİÇRE ALACAKLARININ TRANSFERİNE MÜTEDAİR II NUMARALI PROTOKOL

1. — İsviçre Takas Ofisi 2/18669 numaralı kararnameye göre Türkiye'de matlubatı bulunan İsviçreli alacaklılara, bu alacakların tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tevdi ettirmelerini tavsiye edecektir.

2. — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yapılacak teslimata Türkiye'de salâhiyattar makamat tarafından evvelden müsaade edilmiş olmak lâzımgelir.

3. — Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kendisine teslim edilecek meblağları İsviçre Takas Ofisi namına defterlerinde açacağı «Muhtelif İsviçre alacakları» adlı bir hesaba geçirecektir.

4. — «Muhtelif İsviçre alacakları» hesabında bulunan matlubat, Türkiye'de mahsur eenebi matlubatını idare eden Türk mevzuatına tevfikân kullanılacaktır.

5. — İşbu Protokola tevfikân muhtelif İsviçre alacaklarının tesviyesi için ihraç edilebilecek mallar ticari mübadelelerin olduğu gibi malî mübadelelerin de aynı zamanda mevzuunu teşkil edebilirler.

İşbu Protokol, Türkiye Cumhuriyeti ve İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin tanzimine mütaallik olarak bugünkü tarihle imza edilen anlaşmanın ayrılmaz bir üzü'nü teşkil etmekte olup aynı süre ile muteber olacaktır.

Bern'de, 12 Eylül 1945 tarihinde Fransızca iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türk Hükümeti namına
B. Z. Sanus

İsviçre Federal Meclisi namına
Troendle

İsviçre Heyeti Reisi

Bern, 12 Eylül 1945

Bay Reis,

Bugünkü tarihle meali aşağıda yazılı mektubu göndermek lütfunda bulundunuz:

« Hükümetimin aşağıdaki hususlar hakkında mutabık olduğunu bildirmekle şeref kazanırım.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyle İsviçre Takas Ofisi, « Hususi furnitürler » hesabındaki bakiyeyi Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında bugünkü tarihle imza olunan Ticari Mübadelelere ve Tediyelerin Tanzimine mütaallik Anlaşmanın 3 ncü maddesinde derpiş edilen (A) hesabına geçirerek bu bakiyenin İsviçre menşeli mallar satın alınmasında kullanılması imkânını vermek üzere 9 Aralık 1942 tarihli Protokol çerçevesi dâhilinde akdolunan mukaveleleri bilâtehhür tetkika tevessül edeceklerdir.

Şurası mukarrerdir ki, iki memleket salâhiyetli makamları derpiş olunan tetkikatını yukarıda zik-

redilen Anlaşmanın yürürlüğe girmesini mütaakip en geç 45 gün zarfında bitmesi için icabını yapacaklardır ».

Yukarıdaki hususat hakkında muvafakatımı size teyit etmekle şeref kazanırım.

Yüksek saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Reis.

Bay Profesör Burhan Zihni Sanus,
Türk Heyeti Reisi,

Troendle

Dışişleri Bakanlığı, Ticari ve Mali
Anlaşmalar Müzakere Heyeti Reisi.
Bern.

İsviçre Heyeti Reisi

Bern, 12 Eylül 1945

Bay Reis,

Bugünkü tarihle meali aşağıda yazılı mektubu göndermek lütfunda bulundunuz:

«Hükümetimin, iki memleketimiz arasındaki ticari mübadelelerin inkişafına yardım etmek gayesiyle, bedeli bugünkü tarihle imzalanan Anlaşma çerçevesi dışında serbestçe tasarruf edilecek İsviçre frankı ile ödenmesi şartıyla, İsviçre'nin ihtiyaçlarına tahsis edilmek üzere marine l'avée nev'inden Türk kömürünün ihracı için gereken permileri istisnai olarak verebileceği mütalâasında olduğunu bildirmekle şeref kazanırım.

Türk Hükümeti, ayrıca bu ihrac lisanslarıyla istihdaf edilen kömür miktarının, ayda âzami 4 000 ton hesabıyla, bugünkü tarihle imzalanan Anlaşmanın süresi zarfında yani 31 Ağustos 1946 tarihine kadar, 25 000 tonu tecavüz etmiyeceği mütalâasında bulunmaktadır.»

Yukarıdaki hususat hakkında muvafakatımı size teyit etmekle şeref kazanırım.

Yüksek saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Reis.

Trondle

Bay Profesör Burhan Zihni Sanus,
Türk Heyeti Reisi,

Dışişleri Bakanlığı, Ticari ve Mali
Anlaşmalar Müzakere Heyeti Reisi.
Bern

İsviçre Heyeti Reisi

Bern, 12 Eylül 1945

Bay Reis,

Meali aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım :

« Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu arasında Ticari Mübadelelere ve Tediyelelerin tanzimine mütaallik olarak bugünkü tarihle imza edilen Anlaşmanın 10 ncu maddesine atfen, mükemmelleştirme ve tamirat işlerine, ücret, yevmiye, montaj masrafları ilâh... gibi hizmet ifasına ait borçlardan mütevellit masrafların, keza lisans ve ihtira beratı hakkı ilâh... gibi fikrî mülkiyet sahasına giren borçlardan mütevellit masrafların serbest dövizle transferine, Türkiye'nin dâhili mevzu-

atr müsait oldukça, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin müsaade etmeğe âmade olduğunu bildirmekle şeref kazanırım ».

Yukarıdaki hususata ıttılâ kesbettiğimi bildirmekle şeref duyarm.
Yüksek saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Reis.

Troendle

Bay Profesör Burhan Zihni Sanus,
Türk Heyeti Reisi,
Dışişleri Bakanlığı, Ticari ve Malî
Anlaşmalar Müzakere Heyeti Reisi.
Bern

İsviçre Heyeti Reisi

Bern, 12 Eylül 1945

Bay Reis,

Bugünkü tarihle meali aşağıda yazılı mektubu göndermek lütfunda bulundunuz :

« 4 Ağustos 1943 Anlaşmasının inkizasma kadar Türkiye tarafından müsaade edilmiş olan muamelelere bugünkü tarihle imzalanan Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 20 günlük bir süre zarfında İsviçre tarafından da tasvip ve kabul edilmesine ve 4 Ağustos 1943 tarihli Anlaşmada derpiş edilen rejime göre tasfiyesine Hükümetimin mutabakatını size bildirmekle şeref kazanırım.

Yüksek saygılarımın kabulünü rica ederim, Bay Reis.

Troendle

Bay Profesör Burhan Zihni Sanus,
Türk Heyeti Reisi,
Dışişleri Bakanlığı, Ticari ve Malî
Anlaşmalar Müzakere Heyeti Reisi.
Bern